

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Scrisori neîncercate se refuza.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:

MARȚI, JOI și SÂMBĂȚĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor., pe 3 luni 2 cor., pe 6 luni 6 cor., pe anul întreg 12 cor.; pentru România și statele uniunii postale: 20 franci pe an.

INSERTIUNILE

se acordă conform tarifului.

Un număr singularie 10 bani.

DRAPELUL

Lugoj, 10/23 Septembrie 1905.

Astăzi la orele 11 se vor prezenta la Maj. Sa deodată *cei patru șefi ai coaliției dietale*: conte Iuliu Andrassy, conte Aladár Zichy, baron Des. Bánffy și Francisc Kossuth.

Pentru înconjurarea ori-cărei susceptibilități a trimis cancelaria de cabinet fiecăruia direct invitarea fără mediațiunea ministrului president. Și peste tot întreaga audiență pare a avea caracterul deplinei delaturări a ministrului president.

E prematur a vorbi în momentul de față despre sortiile acestei audiențe, care are coloritul unui fel de consiliu de coroană: nici atât nu știm încă de a fost pregătită de cu vreme această audiență cu știrea ambelor părți sau avem de a face numai cu o încercare, de cari am avut până acum nenumărate.

Pentru ochii lumii mari este astăzi aceiași situațiune ca acum opt luni, după rezultatul surprinzător al alegerilor dietale.

Din cercurile vieneze se spune că Maj. Sa cu nici un preț nu vrea să dea pradă șovinismului armata comună, ear din cercurile coaliției resună meren lozincă, că fără limbă de comandă maghiară nu este soluțiune.

Dacă de fapt așa ar sta lucrurile, apoi bine înțeles nici acum nu se va putea deschide calea unui compromis după cum nu s'a putut nici până acum din cauza intransigenței celor două părți, cari stau față în față.

Și totuși organele coaliției par a trage nădejde, că acum se vor descurca lucrurile. O bucurie mare

a produs în tabera acestora faptul că Maj. Sa a abandonat cabinetul Fejerváry tocmai în momentul când acesta părea a se apuca mai în serios de frângerea politicii coaliționiste, ca să justifice titlu de «Kampf und Trotz Ministerium», titlu care pentru atitudinea de până acum a cabinetului pare numai o ironie.

Întru cât e fondată nădejdea organelor coaliției și în deosebi a organelor, care stă mai aproape de contele Iuliu Andrassy, nu putem judeca. Caracteristic este că acesta lasă printre șire a se înțelege, că și din partea coaliției se pot face anumite concesii de dragul unui compromis, dacă face și Coroana anumite concesii. Dar din aceste nu putem ști până unde pot merge pe o parte și pe alta limitele acestor anumite concesii.

Dacă nici acum nu va fi dată posibilitatea, ca din sinul coaliției să se formeze un cabinet pe baza unui program aprobat de Maj. Sa, apoi cu greu se va mai putea conta la conlucrarea activă a coaliției pentru rezolvarea crizei.

Căci dacă și stau cele 2 părți litigante astăzi pe același punct ca acum opt luni, totuși s'a schimbat în mod esențial situația din țeară.

Criza economică a luat proporții așa mari, că deja pare că bate la ușă fantoma falimentului. Instinctul sănătos al populațiunii reclamă tot mai impetuos desfăcerea intereselor economice de politica gravaminală. Și tocmai acest instinct sănătos a contribuit mult ca agitațiunea pentru sufragiul universal să amenințe cu copleșire politica gravaminală.

De altă parte s'a cam săturat

nică, emoție răsleață ce trece dela inimă la inimi și întors.

Punctul prim. O cântare al cărei titlu îmi scapă, cor mixt, — corul bocșenilor. La început armonii cu note și nuanțe de timiditate, — tot mai crescând și culminând în o explozie de tonuri sonore în un captivant amestec de gingășie și energie, de moderare și vehemență, un imn de înseninare și îndulcire a sufletului, diminuând în energie la soluri și sfârșind în destrângere de sentimente apucate la largul luminos al desfătării. Aplauze zguduitoare și un bis de jumătate au poforit mărimea succesului.

Tinărul conducător Perian a mai pus o piatră solidă la fundamentul reputației sale de muzical dester și destoinic. Aceste prestațiuni cari recer o însemnată risipă de energie și vitalitate îi pregătesc drumul la ținta ce au ajuns-o ceilalți puțini campioni ai doinei începând cu generalul Vidu. Dacă e să fac o comparație concretă apoi nu exagerez dacă observ, că între Bocșa și Reciza se desvoltă o rivalitate foarte norocoasă în ale cântării.

Punctul doi. «Din șezătoare», o adunare de flori de câmp, strânse de prin lanuri, livezi, codri și păduri, aduse și cultivate în lumea de oraș, în atmosfera de salon, de același general al doinei din Bănat. O cântare veche și

lumea mare de frazele sforăitoare ale politicii de cothurn. Frazeologia lui Apponyi pare a-și pierde farmecul. Probă, că nime nu s'a indignat, că între șefii coaliției nu a fost chemat și Apponyi în audiență, deși acesta își atribuie astăzi mai mare rol decât ceilalți șefi invitați.

Și poate că tocmai neînviatarea lui Apponyi este de bun augur pentru soluțiune.

Cu una însă trebuie să fim în curat dela început, anume că între împrejurările de față nu poate fi vorba de o soluțiune definitivă, ci numai de găsirea unei modalități ca mașineria statului greu înglodată să se pună iarăși în mișcare, ca dările să se poată percepe în forme legale și asentările să se poată face în regulă. Numai despre atât și despre nimic mai mult poate fi acum vorba.

Nu va fi deci vorba despre delaturarea adevăratelor cauze ale crizei, ci numai de înnăbușirea unor simptoame ale acestei crize. Cauzele zac cu mult mai adânc, zac în politica de guvernament, care nu se poate modifica până ce nu se eliminează șovinismul din rolul conducător ce-l are în viața publică.

Cura radicală ar reclama în bine înțelesul interes al țării salvarea politicii de guvernament din robia șovinismului, dar pentru această cură nu ne pare potrivit nici unul din cei patru șefi ai coaliției chemați în audiență, căci ei înșiși sufer de această boală, și nici Maj. Sa nu pare dispus să refacă acum, la bătrânețe, ceea ce a sprijinit decenii de-a rândul în buna credință, că așează viața și existența Monarhiei pe baze mai solide.

duios de frumoasă, sinteza bogăției imenze de simțiri, speranțe, visuri bălăce alimentează dragostea și mărește desnădejdea inimei naive și curate a țărâncei, sbuciumată de dor. Corul «Armonia» al confrăților gr-eat. din Bocșa a executat această piesă cu multă frumsețe, cu multă inimă și adevărată simțire a doinei românești. Vaet de jale ce reține par-că revărsarea unui plâns, blăstămul învăluit de simțirea de regret și iertare, șoapte implorătoare ce mișcă inima nesimțitoare la început și resignarea unui suflet abătut și duios, cam aceste is senzațiile ce se reproduc din concepția măiastră și nemăestrită a gingașului măestru Vidu.

Punctul trei. «La riul Vavilonului» de Musicescu. Un imn măreț de pocăință, tănguire și deșteptare a credinței pierdute, troenite în mormanul patimilor și păcatelor. Concepții de frumsețe perfectă ale unui gigant decurând apus al cântării, o urzire de tonuri a unui măestru, ce a știut concretiza întreg sbuciumul sufletesc al unui popor ră-tăcit, depărtat de Dumnezeu.

Executarea piesei ce a revenit cinstei corului «Armonia», a succes deplin după unele rătăcirii de acorduri la început.

Punctul ultim «Cisla», operetă comică, sinteza țărânului bogat și împri-cinat cu munca, care-și ventilează toate

Cu toate aceste tot mai mult trebuie să străbată convingerea în cei chemați de a dirigea destinele Ungariei, că șovinismul neînfrânat duce politica de guvernament la absurd.

Atâta știm, că de dragul ochilor noștri nu va abandona nici unul din șefii vieții politice maghiare doctrinele neorocite ale șovinismului, dar știm și aceea, că în interesul țării vor trebui să se abandoneze aceste doctrine, dacă nu vor a duce Ungaria la marginea prăpastiei.

Stadiul actual al crizei va fi deschis multora ochii și le va fi arătat primejdia inevitabilă ce rezultă din nesăbuitul șovinism.

Multă vreme va trece până se vor putea șterge urmele «ex-lex»-urilor recente și se va putea restabili domnia autorității, fără care nu poate exista un stat.

Dar orice soluțiune se va găsi eventual în audiența de astăzi, valoare dăinuitoare nu poate avea dacă se continuă politica de stat în nenorocitele ape șoviniste de astăzi.

Un stat nu se poate guvernă și terici contra intereselor legitime și vitale ale populațiunii.

Noi Românii și peste tot naționalitățile nemaghiare ale țării, n'avem ce aștepta dela audiența de astăzi. Încă n'a sosit momentul, ca cei chemați a conduce țeara să priceapă, că este un interes eminent al țării de a reprezenta în politica de stat în mod egal și just, fără rezervă, și interesele noastre vitale, căci țeara nu se constituie numai din un popor, ci din totalitatea populațiunii, care este împărțită în mai multe

afacerile în areopagul dela țară numit în limbajiu comun: birt. Predarea scenică a fost atrăgătoare, costumele și deghizarea nimerite, păcat că n'a fost mai mult vin pe masa vornicului înțelept. Succesul a fost perfect, dovadă bisarea cerută cu stăruință din partea publicului. Corul s'a degajat de frumoasa și gustoasa — eră doar vin ca mijloc de inspirare — sarcină, semn că nu numai conducătorul, ci și coriștii încă au pătruns în spiritul piesei. Cinste, laudă și recunoștință!

După aceasta a urmat jocul dorit de cei mai mulți, în special însă de cele mai multe. S'a întins o horă ce a împreunat atâtea inimi în o voluptoasă emoțiune și o îmbătătoare aiurare de senzații, necuprinse decât de inimi ce-și dau întâlnire tainică la vâzul tuturor.

Pe mine care am trecut cam de mult peste goana iluziilor și senzațiilor trezite la lumina electrică în atmosfera caldă și parfumată, la accentele discrete ale muzicii, — această priveliște mă umplea de o simpatie intimă și-mi venia să binecuvintez toate tainicile înțelegerii urzite prin stringerea de mâni și furișare de priviri timide și calde.

Mi-a plăcut mult o micuță brună costumată, foarte sprintenă și chinuită de un dor nesăturat de a-și lărgi marginile buneii dispoziții până la imposibil. Mi-a cauzat intimă plăcere și o

FOIȚĂ „DRAPELULUI“

Adunarea dela Bocșa

— Tipuri și reflecții —

De P. Bandu.

== Foiță originală a «Drapelului». ==

(3) (Urmare).

Concertul.

S'a dat în sala mare a «Cerbului de aur». Nu am la mână programul, dar nici n'am lipsă de el. Și fără de acesta pot povesti destule mândre și bune. Trebuie să'ncep cu zgomotul și nădușeala parfumată din sală, cu năloaga ce-ți periclită în tot momentul lustrul de lac al ghetelor și ochii de... găină. Nu mă las în aceste amănunte. Nu vorbesc nici de toalete, căci a fost prea multă mătăasă și prea puține centrințe românești. Costume naționale au fost zău destul de rari. Mă țin deci de gândul meu dela început de a vorbi de concert, de a prinde și fixa câte o notă caracteristică, vre-o senzație tai-

popoare conștiente și pline de viață.

Dar acest moment trebuie să sosească! Aceasta e convingerea noastră firmă.

Majestatea Sa despre criza ungară.

Majestatea Sa a fost zilele aceste în Schwarzach la deschiderea unei linii ferate. Aici a vorbit cu deputatul german în camera imperială Sylvester despre criza ungară. Majestatea sa a manifestat pentru criza ungară indispoziție adâncă. Maj. Sa a zis cătră Sylvester: «Dvoastră trebuie să mă ajutați, Dvoastră trebuie să mă sprijiniți», apoi adăuse: «Nu mă voi învoi nici odată și nicidecum la o separațiune a armatei». Dep. Sylvester a câștigat impresia, că Monarhul e foarte a mărît pentru cea mai nouă întorsătură a lucrurilor în Ungaria, și a declarat într-o convorbire privată, că de mult nu l-a văzut pe Maj. Sa așa de trist ca acum; Monarhul este grozav de abătut.

Inainte de audiență. Comitetul executiv al coaliției a ținut Joi seara ședință, în care a exprimat celor 4 conducători ai coaliției (Andrássy, Kossuth, Bánffy și Zichy Aladar), invitați la Regele în audiență, cea mai deplină încredere și a aflat de superfluu a le da vre-o îndrumare în privința pertractărilor de rezolvare a crizei, cari s'au început între ei și Regele. A stabilit însă comitetul coaliției, că stă și mai departe pe punctul de vedere manifestat în adresa cătră Regele.

Dela Boldur.

Sfințirea nou pictatei biserici gr. or. rom.

Vechiul dor al bravilor Boldureni s'a împlinit. Eri Vineri s'a sfințit prin P. O. D. protopresbiter Dr. George Popovici, ca delegat al P. S. Sale episcopului de Caransebeș, nou pictata biserică.

Biserica mare, frumoasă și spațioasă s'a terminat deja la anul 1868, dar pictura s'a putut face deabea acum. E prima lucrare de felul acesta a tinărului nostru artist Virgil Simonescu elev al academiei de belearte din München.

Tinărul pictor a ținut să se țină strict de preceptele picturii bizantine-românești și a reușit să ne împodobească biserica așa, cum nu avem în tot jurul. Sfinții ni-se prezintă ca figuri vii, armonice și sever stilizate. În deosebi a stors admirația tuturor frescoul care reprezintă pe Hristos în

figură iunonică, cu ochi flexibili din cari se reflectă cu putere dorul de a trăi, a cărei fisionomie drăgălașe eră admirabil poantată de un nas grecesc și clasic. La un colț, retras străluciau discret doi luceferi, a căror pesoasă acordă grația observațiilor taoice și desmerdătoare ale Seladonului decorat cu un lanț de aur de dimensiuni decimetrice întins pe vesta-i roșie. Dniaei aveă «chic» și în toaletă și în conversație, ear «satelitul» căută să-și arate întreaga lumină. Se ține de dansa și o «fantoamă» ale cărei priviri se reflectau prin sticla-i — double echt — și câștigau la bătaia luminei electrice note de mister și viclenie. Fantoama purtă numele de preferință de «Schwerenöter» și căută să contrabalanseze puterea de spirit a adorabilei filozoafe.

Mi-a plăcut însă și cadrilul. O, acela a fost adorabil, precum eră de perfectă și disciplina de salon a jucătorilor, și de cuceritoare îndemânarea conducătorului. Acest simpatie cavalier eră în o drăgălașe continuă indignare. Comăndele nu prindeau și pace. Strigă d. e. einfach schön (traducere liberă: «frumos» simplu), se produceă o confuziune frumoasă. Comandă iarăși «schön de dam» (adecă: «frumosul» damelor,) se năștea un chaîne unschön. Năcazul eră excesul de politețā al conducătorului de a preface «catena» de dame în «frumosul» damelor. Publicul, jucătorii

Grădina Ghetsimani, precum și frescoul din altar: Jertfa lui Avram.

Felicităm pe dl Simonescu la aceste succese adevărat frumoase, cari îi prevestesc un viitor strălucit în pictura noastră bisericească.

Dl protopresbiter Dr. G. Popovici a fost primit, între sunete de treascuri și pușcături, de un impozant banderiu de călăreți îmbrăcați în pitorescul costum de călușeri cu cușmă și peană albă de curcan.

La hotarul satului a fost salutat de dl notar Barbulescu, ear în comună de părintele Vasile Voda.

Actul sfințirii l-a celebrat P. O. D. protopresbiter asistat de parohii V. Voda, Aldan (Vermeș), Vior (Jdi-oara) și Biro (Herendești) precum și de diaconul din Lugoj M. Gașpar.

După actul sfințirii a rostit dl protopresbiter o predică festivă în care a intercalat istoria comunei pe baza cercetărilor istorice proprii. Ascultătorii au remas adânc impresionați nu numai de ireproșabila oratorie ci și de vastele cunoștințe istorice ale distinsului nostru protopresbiter.

După aceea s'a oficiat Sfta liturgie.

La ameazi s'a servit apoi în sala mare a școalei gr. or. un banchet la care au fost invitați numeroșii oaspeți veniți din Lugoj și din alte părți. Dl protopresbiter a deschis banchetul cu un toast pentru M. Sa Monarhul. S'a toastat apoi pentru P. S. Sa episcopul Popea, pentru dl protopresbiter Dr. G. Popovici, pentru fruntașii și poporenii comunei, pentru membrii prezenți ai presei naționale (Dr. V. Brănișce și Dr. C. Jurca), pentru pictorul artist V. Simonescu ș. a.

Fiind a doua zi a Rugei s'a ținut d. m. hora din sat în fața bisericeii, ear seara a fost o veselă petrecere dansantă.

Zi frumoasă, a cărei amintire va rămâne neștersă în sufletul harnicilor Boldureni.

Dela oraș.

În ședința de eri a reprezentanței orașului Lugoj a venit la desbatere un punct de mare însemnătate pentru cetățenii acestui oraș: chestiunea canalizării orașului.

Magistratul a propus ca să se canalizeze deocamdată strada Bonnaz și str. Bisericeii din Lugojul german.

Reprezentanța — la propunerea lui Dr. Rosenthal, sprijinită de păr. Nicolae Birescu, Mihail Bésán, Dr. Isidor Pop etc. — a hotărît în principiu canalizarea întregului oraș. Spre acest scop a decis, mai departe, să se excrie concurs pentru facerea

știau că chaîne (șen) e lanț, d' aici apoi neînțelegerea. — Scena cea mai frumoasă a fost «grand compliment!» Târziu cătră ziuă am plecat cu cele mai plăcute impresiuni.

Nu pot să sfârșesc reflexiile mele asupra concertului fără a arată prin scrisul meu întreaga recunoștință atât fraților bocșeni, această viță de oameni stăruitori și inteligenți, cât și ambelor coruri cari au pus în reușirea concertului toate puterile lor și gândurile cele mai curate. Atâta muncă și pricepere în executarea conștientioasă și acurată a pieselor din program dovedesc numai gustul ales și frumos al fraților bocșeni. Recunoștință repetită deci pentru tot și toate și asigurare sinceră că toți cari i-am auzit și văzut, vom gândi mult și cu drag la dânșii. Corul s'a avut partea leului la dispoziția senină și serbătorească ce ne-a stăpânit cât am fost în mijlocul lor. Salutare călduroasă conducătorilor, coriștilor, și specială salutare conducătorului A. Perian, apoi celorlalți bărbați fruntași: dnii Costean, Spinean, Dolorean și alții, a căror nume îmi scapă spre profundul meu regret. De încheere doresc: prosperare și glorie românească corurilor harnice ale harnicilor bocșeni.

La o așa adunare rară cum a fost și cea din Bocșa-montană îți trebuie numai un pic de spirit mai contempla-

planurilor de canalizare și cele mai bune planuri să fie premiate. În fine a decis să se creeze un statut de canalizare pentru a se stabili speșele și acoperirea lor.

Dintre celelalte obiecte dela ordinea zilei, amintim rugarea episcopului diecezan rom.-cat. de Ciănad, ca orașul să urce ajutorul dat școalei civile rom.-cat. de fete din Lugoj cu suma de 4000 cor., pe motiv că în locul școalei existente se va ridica o nouă școală civilă de fete, mult mai spațioasă, preliminarându-se spre acest scop 24.000 cor. În rugare se spune, că dacă se votează urcarea ajutorului, vor fi primite la școala amintită 20 fete fără să plătească nici o taxă.

Magistratul a propus, ca să se mărească ajutorul dat acestei școale cu 1200 cor. în decurs de 10 ani, cu condiția ca 20 fete să primească instrucție gratuită. Comisia financiară a propus să nu se împlinească cererea episcopului.

Propunerea magistratului, sprijinită de Dr. Isidor Pop, se primește cu majoritate de 24 voturi contra 11.

Văduvei fostului cassar opidan Francisc Hoban i-s'a votat un ajutor de 400 coroane. Pentru statua arhiducelui Iosif s'au votat 200 cor. Medicului orașenesc Dr. Iacob Major i-s'a prelungit concediul încă cu 3 luni.

Celelalte puncte, de mai puțină importanță, au fost rezolvate în senzul propunerilor magistratului.

Focul dela Băile Erculane.

De 5 săptămâni bântue un mare incendiu în pădurile din apropierea Băilor Erculane. Nimenea nu s'a interesat să stingă focul la vreme, ear acum pericolul a devenit amenințator. Vre-o 800 soldați au fost trimiși la fața locului ca să localizeze fiorosul element mistuitor al pădurilor secolare, cari sunt proprietatea statului. Focul — durere — a adus acum și moarte. Trei soldați, cari lucrau alături cu ceilalți camarazi la localizarea incendiului, au fost cutropiți de stânci mari, ce se rostogoliau din vârful de munte pe coaste la vale, și au fost striviți și omoriți.

Despre groaznica nefericire i-se telegrafează «Biroului telegrafic ungar» următoarele:

Pădurea din apropierea Băilor Erculane se află de 5 săptămâni în flacări. Deoarece nici nu te poți apropia de pădure din cauza stâncilor înalte din jur, nici nu s'a făcut încercare a stingea focul. În timpul din urmă a devenit pentru oaspeții din băi aproape insuportabil fumul înăbușitor, ce venia din pădurea arzândă pe un teritoriu de 30 hectare și pătrunde în odăile dela Băile Ercu-

tiv, o observație cât de cât mai penetrantă pentruca să vezi multe, să înveți multe și să-ți însemni multe. Trăsături de caracter, gesturi, o vorbă scăpată inconștient îți dau indicii la stabilirea multor teorii, principii, fapte, de o valoare și instructivă și distractivă.

Eacă d. e. chiar la sara de cunoștință *unele clișee, unele tipuri luminoase*: La masa postată cam la mijlocul salei sunt multe doamne și domni între cari și două fețe bisericești. Una, înfățișare blândă, bălae, dispoziție veselă, cu priviri clipitoare și contemplative, vorbește ales, cu întreruperi mici și cu un aer de savant așezat, nepretențios. E posesor al unui magazin de știință și cunoștință și al unui brâu roșu ce decorează ireproșabil. E seninul protopresbiter al tractului Ciacova adus de dorința de a-i aduce pe dascăli la anul viitor la Ciacova, P. On. D. Ioan Pinciu. — În jurul seu se vedeau în tot cursul adunării persoane obediente, pentru cari dsa aveă câte un suris prietenesc, o vorbă de lămurire sau de întrebare: erau subalternii șefului lor. — Întreaga mea adesiune și obediță!

A doua față bisericească e în misiune: e comisarul Patronului reuniunii și al Ven. Conzistoriului diecezan. Înfațișare demnă, privire întrebătoare, scrupuloasă, gesturi de energie și elocvență, cu măsură la vorbă, și sentențios în

lance. Ministeriul a încredințat cu conducerea lucrărilor de apărare pe consilierul silvic Koesi, pe silviculorul dela Orșova Carol Ritter și pe primpretorele dela Orșova Péczely Géza. Luni au sosit la fața locului 400 soldați dela regimentul 39 de infanterie. Rezultatul tragic al lucrării periculoase este, că stânci de var, desprinse din munte din cauza focului, au îngropat sub ele mai mulți soldați. *Doi au murit momentan, unul se luptă cu moartea, trei au fost grav răniți și 11 răniți mai ușor.* Dacă s'ar iscă vânt, urmările ar fi incalculabile. Numai o ploaie bună ar putea stinge focul. Apărarea se restringe acum numai la aceea, ca prin valuri și șanturi să se pună hotar mării de flacări, ceea ce însă nu prea succede, pentrucă puține hârlețuri și sape sunt la dispoziție.

Dintre soldații răniți, Mercuri a mai murit unul și astfel numărul morților e trei: sergentul Paitics și 2 soldați de rând. Unui soldat i-au amputat piciorul, altul a fost transportat mai mort în spitalul din Timișoara.

Mercuri a plecat dela Seghedin la Băile Erculane patru sute soldați de train. Comandantul de corp, generalul Schwitzer din Timișoara încă se află la locul catastrofei. Focul e numai 300 metri departe de Băi și se extinde tot mai tare.

Informațiuni.

Ruperea legăturilor diplomatice între România și Grecia. Ministrul Greciei la București, Tombazis a plecat la 20 Sept. n. în concediu nelimitat, fără să lase în locul seu girant de afaceri. A rămas la ambasada grecească numai un ofițier, ca să păzească arhiva. Min. României la Atena, Papiniu, a primit ordin, ca și el să meargă în concediu nelimitat. Papiniu a părăsit dejă Atena lăsând la ambasadă numai un funcționar ca să păzească arhiva. Ziarul «Neue Freie Presse» aducând știrea aceasta telegrafică face în parenteză observarea, că aceste concedieri stau — pe semne — în legătură cu chestiunea macedo-română.

Congregațiunea ordinară de toamnă a comitatului nostru. Vicecomitele comitatului Caras-Severin convoacă pentru stabilirea bugetului municipal pro 1906, mai departe pentru votarea unui arunc (imposit adițional) la olaltă 3% recerut spre acoperirea deficitului din buget și fondul de penziune al ofițierilor comitatenzi, precum și pentru pertractarea mai multor obiecte congregațiunea ordinară de toamnă pe 11 Octombrie st. n. și zilele următoare la 1/10 ore discuție. E asemenea șef tractual și protopresbiter.

În toate chestiunile știe să elucideze cu succes partea practică, faptele reale, și nu se lasă abătut de argumentări academice sau teoretice — abstracte. Mai bogat în experiențe ca colegul d-sale de mai sus, e și mai real în concepțiuni. Cele două discursuri la ședința primă și la banchet au fost dovadă de o gândire largă, o experiență de om trecut prin multe cercări și de depozitar bogat de îndrumări și prețioase povețe. Pentru cei ce n'au fost față la adunare amintesc, că vorbesc de P. On. domn M. Popovici, protopresbiterul Bocșei. Fiască obediță și alipire! Respect și venerație!

Un bărbat drept la judecată și blajin la inimă e cassarul reuniunii. Vecinic nemulțămît cu dascăli restanțieri și cu îndemânările puțin poleite ale acestora, își face aerul unui om certat cu lumea. Deschis la vorbă și rezolut în făptuiri, își creează un cerc de nemulțămîți gregari, cari sfârșesc apoi dispoziția lor cu aclamarea lui din nou de cassar al lor. E indispensabil în operațiunile financiare ale reuniunii și neîndurat în acuratețā. Recunoștință profundă și respectuoasă simpatie.

(Finea va urmā.)

a. m. în sala cea mare a casei comitatene. Despre ce membrii comitatenzi sunt încunostiințați cu acea observare, că programul congregațiunii se va trimite mai târziu și că conspectul bugetului pro 1906 pertractat din partea comisiei financiare, precum și propunerea comisiei financiare a fost în înțelesul § 17 al art. de lege XXI d. a. 1886, expuse la vedere publică și de prezent se pot vedea în cancelaria protonotarului comitatens.

Sedința festivă a culegătorilor tipografi din Lugoj, care s'a ținut Marți seara, a reușit bine. A' luat parte mult public, s'au ținut vorbiri în toate trei limbile, apoi dizertații și cântări. Tipograful N. Jugănarău a vorbit despre Arta tipografică, arătând în dizertația sa, că arta tipografică este promovătoarea tuturor artelor și științelor, căci fără descoperirea tipografiei totul ar fi încă în întunec și cultura popoarelor n'ar fi ajuns la nivelul cultural de astăzi. Îndeamnă deci pe tinerii tipografi de astăzi să se pună pe studii serioase, să călătorească cât de mult, să învețe din fundament această artă, ea să poată deveni adevărați artiști, cărora apoi să li-se încredințeze conducerea tipografiilor noastre românești, ceea-ce mult ar bucura pe oamenii noștri de literă, cari doresc din inimă progresul și înaintarea neamului românesc. — Au mai vorbit d-nii L. Csizmadia, E. Husvéth, P. Botos, B. Sukup și S. Wetzler. Publicul prezent a felicitat călduros pe toți tipografi.

La universitatea din Viena au fost înscriși în anul 1904,5 6926 studenți și anume 1701 la filozofie, 2974 la drepturi, 876 la medicină, etc. Au fost înscriși și 132 Americani, ba chiar și din Australia au venit doi la universitatea din Viena.

Un mare artist . . . mort la manevre. Cel mai renumit și mai iubit caricaturist italian Enrie Sacchetti, a mers în luna trecută la deprindere de arme ca rezervist, dar nu s'a mai întors. El a trimis din manevre o telegramă prietinelor, în care spunea: «Mor de foame!» Prietini i-au trimis bani, dar bani n'au mai ajutat nimic. Un rezervist, venind după manevre acasă la Milano, a spus că Sacchetti e mort, l-a omorât — probabil — arșița soarelui.

Un refuz înțepător. Conte George Károlyi, deputat dietal, a primit invitarea să ia și el parte la inaugurarea statuei lui Ludovic Kossuth în Măcău. Conte Károlyi a refuzat invitarea prin o epistolă trimisă presidentului dietei, în care epistolă zice: «Nici odată n'aș fi luat parte sub nici o împrejurare la această desvălire de statuă, dar în timpul prezent critic, când numele lui Lud. Kossuth e folosit de unii cu scopul ca să ducă țeara în eroare, să o înnebunească, și când trăim în era amăgirilor și lozincelor false, ca nu cumva să se interpreteze fals absența mea, declar că nu primesc invitarea». Foile coaliției și mai ales cele kossuthiste se simt foarte jignite pentru acest refuz usturător și își exprimă indignarea pentru purtarea «nepatriotică» a contelui.

Mare catastrofă în Iași. Alaltăeri după amezai a deraiat la Iași (România) un vagon al tramwayului, ce mergea la cursele mari de cai. Vagonul a luat direcția spre o casă, pe care a dărâmat-o și ruinat-o de tot. Cinci oameni au fost îngropați sub ruine, 25 au fost răniți.

Colera. În 20 Sept. s'au îmbolnăvit în Prusia de coleră încă 14 oameni, dintre cari 3 au și murit. Până acum au obvenit în Prusia 227 cazuri de coleră și 78 decese. În Polonia-rusească colera încă se extinde mereu. În Lodz au obvenit 3 cazuri, în Lublin asemenea 3 cazuri de coleră.

Accident de tren. Trenul ce mergea alaltăeri dimineața dela Csakatur la Zagreb a deraiat. Mașinistul a fost ucis, 2 impiegați de tren au fost grav răniți, 5 vagoane s'au sfărâmat.

Marele binefăcător al copiilor, englezul Toma Iones Barnardo a murit la moșia sa din Anglia, în etate de 60 ani. Cam 40.000 copii, pe cari Barnardo i-a cules de pe stradă, i-a îngrijit și i-a crescut, deplâng moartea marelui lor

binefăcător. Barnardo, deși sărac, a știut în scurt timp să înființeze aziluri de copii și de fete sărmame și institute de creștere aproape 100 la număr. El a salvat mii și mii de vieți din neagra mizerie, a dat copiilor găsiți cea mai bună creștere, făcându-i folositori societății. Un adevărat înger păzitor al copiilor s'a stins prin el.

Falsificatori de bancnote. De câțva timp au venit în circulație foarte multe bancnote false de 50 coroane. S'a pornit cercetare și s'a dat de urma falsificatorilor. Aceștia sunt mai toți ovrei din Galiția și reședința lor e în Londra, de unde au răspândit falsificatele lor de 50 coroane în tot nordul Ungariei, dar mai ales pe la Sătmar și în com. Maramurășului. Capul bandei e Nuhâm Sapira, ovreu din Galiția, și locuiește acum în Londra. E de 50 ani. Încă de tânăr s'a indeletnicit cu înșelătorii și falsificări. Pentru falsificare de timbre rusești a fost pedepsit în 1879 (eră de 21 ani) la 18 luni temniță. Mai târziu a fost pedepsit la Viena pentru falsificări de bancnote la 6 ani muncă silnică, ear tovarășii lui la 3-5 ani muncă silnică. Scăpând din prinsoare, s'a dus la Londra, dar nu s'a lăsat de indeletnicirea sa păcătoasă. Mercuri la 20 Sept. Nuhâm Sapira a fost arestat la Londra și predat tribunalului. Ceilalți tovarășii ai lui sunt: Svalb Kain, Klugmann Simon, cantor ovreu în Budapesta. Svalb a căpătat dela Nuhâm Sapira din Londra 32 bancnote false de 50 cor. și a adus în circulație 11. Au mai fost prinși: Katz Iuda Leb din Stanislau, Moise Pamesz din Lemberg și Pincas Friedmann. Ei au umblat prin Galiția, Bucovina, nordul Ungariei, Viena, etc. și pretutindenea au pus în circulație numeroase bancnote false. Până acum poliția a confiscat în diferite orașe 63 bancnote false în valoare de 3150 coroane. La Sătmar a cumpărat Marți un ovreu cu caftan o vacă dela un român și a plătit-o cu bancnote false. Când s'a descoperit înșelăciunea Ovreur scăpase. La Királyháza (com. Sătmar) niște gendarmi au observat, că un ovreu cu caftan are foarte mulți bani de hârtie; când erau însă să-l prindă, ovreur dispăruse. În fuga sa Ovreur a pierdut un portmoneu în care erau 800 bancnote rele de 50 coroane. Ovreur acesta a fost pe urmă prins la Colomea în Galiția; numele lui e Iacob Simonovics. Cetitorul își poate face din aceste idei, cu ce aparat uriaș lucrează banda aceasta de ovrei falsificatori și cât de extinsă e organizația lor. Ei au înșelat pe foarte mulți Români și Ruteni din Maramurăș, cumpărând dela ei vite și plătindu-le tot cu bancnote false, fără valoare. Acum în fine li-s'a infundat.

Biserica magazin de bombe. Într'o biserică armeană din Atena s'a aflat o ladă plină cu bombe de dinamită, apoi multime de patroane, pistoale și puști. Preotul armean David a fost arestat. Se susține, că Armenii au avut de gând să arunce în aer palatul regal din Atena, Panteonul, banca națională grecească și alte edificii publice.

Înșelătorie de 60.000 cor. Bancherul Mihail Pongrácz din Seghedin a fugit la America, după-ce a comis falsificări de documente și înșelătorii în suma de 61.000 coroane.

Tren în flacări. Mercuri seara s'a aprins între stațiile Moson și Kimle vagonul de postă al trenului accelerat, ce mergea dela Viena la Budapesta. A ars toată posta: epistolele simple, epistolele cu bani și pachetele. Un servitor de postă a suferit arsuri grave.

Viață lungă. În Seghedin a murit alaltăeri lucrătorul Andreiu Nemet, care a trăit 105 ani și în toată viața sa a fost deplin sănătos.

Optician în Lugoj. Aflăm cu plăcere, că zilele aceste se etablează în orașul nostru pe piața Izabella firma de opticiani «Hahn & Löbl», asortându-și magazinul în cel mai bogat mod. Va fi un magazin modern pentru optică, electrotehnică, bandage și pentru articoli de sport și fotograf. Prin aceasta se împlineste o veche dorință a publicului lugojan. Până acum nu am avut aici nici o firmă de optician și pentru cele mai mici trebuințe aparținătoare acestei branșe, ca d. e. repararea unor ochelari, trebuia să facem drumul la Timi-

șoara, dacă nu chiar la Budapesta. Firma Hahn și Löbl este deci binevenită publicului lugojan și pe lângă marele asortiment al depositului de articoli aparținători acestei branșe va institui și un atelier special pentru lucrări optice. Instalarea magazinului este deja în lucrare și săptămâna viitoare va fi deja deschis pentru public.

Advocat defraudant și falzificator. La Budapesta a fost deținut avocatul Dr. Stefan Krützler, care a falzificat mai multe cambii în valoare de 13.000 coroane și a înșelat mai mulți clienți, luând dela ei vre-o 80.000 coroane.

Turburările din Rusia. O ceată de 70 oameni a intrat noaptea în temnița din Riga și s'a luat la luptă cu păzitorii arestanților. 2 păzitori de arestanți au fost uciși și 3 grav răniți. Multimea a eliberat apoi din temniță 2 criminali politici, cari aveau să fie condamnați la moarte. Manifestanții au scăpat apoi cu fuga. — În Caucaz Tătarii au făcut să deraileze trenul expres. Apoi au ucis pe păzitorii trenului și au pus bolovani în calea trenului. În urma derailării locomotiva și câteva vagoane s'au sfărâmat. Ce s'a întâmplat cu călătorii nu se știe.

Din public.

Pentru cele cuprinse în această rubrică nu primește redacțiunea nici o răspundere.

On. Redacție!

Față de cele cuprinse în articolul «Școalele montane» apărut în nr.-ul 34 al ziarului «Drapelul» țin să constat în interesul adevărului: 1) «Nu este adevărat, că am oprit elevilor români dela școala de stat de aici de a vorbi românește în biserică.

2) Nu este adevărat, că am pedepsit «în mod batjocuritor» pe elevii, că au vorbit românește.

3) Nu este adevărat, că am amăgit poporul de a face arătare criminală contra capelanului gr. or. de aici.

4) Este adevărat numai, că eu am cerut dela inspectoratul de școale cercetare disciplinară contra mea pentru insinuirile făcute la adresa mea de dl capelan în decursul unei predice rostite în biserică.

5) Este adevărat mai departe, că în scaunul școlar am sprijinit rugarea unor părinți de a permite în școala de stat învățarea scrierei și citirei românești, ceea-ce s'a și admis de inspectorat.

6) În fine țin să constat, că tot la inițiativa mea s'a permis ca să ținem la școala de stat serbătorile românești.

Cu distinsă stimă:

Ciclova-mont., 1 Sept. 1905.

Alexandru Frâncu,
inv. dir. de stat.

Dare de seamă și mulțămită publică.

Cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii învățătorilor români dela școalele confesionale gr. or. rom. din Dieceza Caransebeșului s'a aranjat în 10 l. c. n. un Concert, la care: 1) s'au încasat dela bilete și suprasolviri cor. 467.— 2) Spesat cu aranjarea cor. 157.56. Remas venit cor. 309.44, din care s'a dat Reun. învățătorilor jumătate, ear jumătate s'au împărțit în părți egale Reuniunilor rom. de cântări din loc.

Suprasolviri au încurs dela următorii domni: Dr. George Dobrin cor. 3-60. Ioan Budințian cor. 3— Dr. Aurel Oprea cor. 3— Iosif Popovici cor. 220 Mihail Auer cor. 2— Stefan Falboek cor. 2— Alex. Popoviciu cand. de avocat cor. 2— Petru Perian cor. 2— N. Ghilezan cor. 1.40. Stefan Popa cor. 1.20. George Drăghiciu cor. 1.20. Dr. Cornel Bășău cor. 1.20. Nicolae Antal cor. 1.20. Stefan Doleschal cor. 1.20. Dr. Iacob Parneș 60 bani. Stefan Albu 20 bani. N. Velcelean 20 bani. Ioachim Jurca 20 b. Karl Wust 20 bani. Total 28 cor. 60 bani.

Marinimoșii suprasolvenți și pe această cale sunt rugați să primească mulțămirile noastre.

Bocșa-mont. 19 Sept. 1905.

Pentru comitetul aranjator:

Dr. Aurel Oprea, Sim. Jivoinicu,
președinte. notar.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit:

Conferințe și discursuri, de Smara. București, 1905. Tipografia ziarului „Universul“, strada Brezoianu 11. Prețul 4 lei. Cuprinsul acestui frumos volum este: 1) Veronica Micle; 2) Despre copiii orfani; 3) Feciorii și fiicele noastre; 4) Inteligența femeii; 5) Grigore Alexandrescu; 6) Schițe din Târgoviște; 7) Mama Roma; 8) Cărțile școlare; 9) Despre educația națională; 10) Ranele noastre sociale; 11) Discurs ținut la congresul Ligei culturale; 12) Exemple strămoșești; 13) Dela București la Capul-Nord.

VARIETĂȚI.

Secrete scumpe. De astădată scriem numai de secretele din lumea industrială și comercială. Deunăzi familia Rothschild a îmbiat 20 milioane franci călugărilor cartauzieni pentru receptul renumitului licor chartreuse. Acest rachiu bun numai amestecând vre-o 50 materii deosebite își capătă aroma excelentă. Fabricațiunea acestui rachiu a adus călugărilor cartauzieni venit anual de 3-4 milioane coroane, pe cari le-au folosit spre scopuri de binefacere. Cartauzienii au respins oferta lui Rothschild. E foarte scump și receptul, după care se fabrică licorul benedictin. Secretul neprețuit al acestui recept s'a pierdut pe vremea revoluțiunii franceze și mulți ani n'au mai putut fabrica benedictin, până ce la 1803 au aflat din nou receptul. Avere uriașă reprezintă secretul, după care se construște cerneala colorată ce o folosesc Statele-Unite pe bancnotele lor. Această cerneală e indispensabilă, pentru că falsificarea ei se poate imediat cunoaște și astfel scapă țeara de falsificatori de bancnote. Secretul acestei materii colorante îl cunoaște numai inventatorul. Pe patul de moarte îl comunică fiului sau mai mare și acesta iarăși pe patul de moarte fiului sau. Statul plătește un pătrar de milion proprietarului acestei invenții, deși în decurs de 2 săptămâni poate pregăti atâta cerneală cât e de lipsă pentru 1 an. E foarte scump și minunat și secretul proprietarului fabricii de hârtie din Laverstok, care prepară hârtia folosită în Banca engleză. Multe secrete sunt și la îngrijirea vinului. Fiecare negustor mare de vin și fiecare vințeler renumit are un secret, prin care îi dă vinului aroma bună. E foarte renumit secretul ce-l păstrează vințelerii palatului primarului din Londra, prin care preparează vin, ce se servește la banchetele primarului din Londra, și care are aromă minunată.

Cursul pietei Lugoj.

Marfa	centena	coroane	bani
Grân prima calitate	90	13	80
» de mijloc	85	13	60
Săcară prima calitate	80	12	—
» de mijloc	75	11	40
Orz prima calitate	80	12	40
» de mijloc	75	12	—
Ovăș prima calitate	45	13	—
» de mijloc	40	12	—
Cucuruz prima calitate	85	13	20
» de mijloc	85	13	—
» nou	10	—	—
Făină 0.	75	27	60
» prima	72	26	80
» albă	70	26	—
» brună	68	25	40
Orez	1	40	48
Gris	80	32	—
Arpăcaș	70	36	56
Mazăre	90	40	48
Lințe	85	60	48
Fasole	80	34	36
Mălaiu mărunț	70	—	40
Cartofi	—	9	10
Fân prima calitate	—	4	—
» de mijloc	—	3	50
Paie	—	1	20
Stejar	—	6	20
Cărbuni de peatră	—	4	40
» de Petroșeni	—	4	—
Oloiu de rapață	—	80	96
Lumini de stearină	—	80	84
» topite	—	—	—
Săpun	—	80	72
Carne de vită I. calitate	—	1	20
» II.	—	1	12
Unsoare de porc	—	1	76
Sămânța de chimin	—	84	—
Sare, bucăți	—	22	—
Zăhar	—	92	—
Vin	—	80	—
Spirți	—	15	—
» II.	—	14	—

În Ungaria de sud cel mai mare și mai complet depozit de fabrică pentru

Mobile și mașini de cusut

solid!

Mare depozit de tot soiul

real!

Mobile tapetate, de fier și lemn,

Sternlicht Mano, Lugos

**Atelier propriu de masar și tapetier.
Trusou complet.**

Arangeamente de birouri, vile și oteluri. Cărucioare de copii, tablouri, oglinzi, covoare de salon și cursore, biciclete și motoare.

Mare depozit în mașini de cusut de cea mai bună calitate, cu garanție deplină de 10 ani.

Mașini de cusut SINGER dela 56 cor. în sus.

Mașini de cusut «Ringschiff. — Zentral, — Bobbin, — Vibrating, — Zilinder, — Howe, — Phönix, — Minerva și Wheeler-Wilson.

Plățile în rate convenabile.

ieftin!

Atelier propriu pentru reparaturi de mașini de cusut și scris.

bun!

Serviciul cel mai culant și solid.

Nr. 186 (26-1)

Dela primăria orașului Lugoj.

Nr. 8403.
ad. 1905.

Publicațiune.

Pentru exarendarea dreptului de cimentare pe un restimp de 3 ani se excrie licitațiune pe 30 Octombrie st. n. a. c. la 10 ore a. m.

Reflectanții cari voesc a obține acest drept sunt îndrumați să

predea primăriei opidane ofertele lor provăzute cu timbru de 1 cor. și 100 coroane vadium până la terminul mai sus fixat.

Ofertele mai târziu intrate nu se vor lua în considerare.

Condițiunile licitațiunei se pot vedeă în decursul orelor oficioase în biroul orașenesc de expedițiune.

Lugoj, 15 Septembre 1905.

Marsovszky,

P. P. 29 (3-2).

primar.

A apărut Nr-ul 11 din

„Banatul“

Foaie pentru poporul român.

Proprietar și redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisco.**

CONTINUTUL:

Biserica	El-Zorab
Cătră publicul românesc din Lugoj	Beția
Povestea neamului	Noutați
	Insertii

Redacția și Administrația: Lugoj, strada Timișorii Nr. 7. — (Hotel Posta)

Prețul de abonament:

Pe trei luni 1 coroană, pe jumătate an 2 coroane, pe anul întreg 4 coroane.

Prețul unui exemplar 2 cruceri, 4 fileri.

Manuale de școală române,

caete, tăblite, creioane, penite,

caete pentru desemn etc. Mape școlare de părete,

table de cetit de părete, globuri terestre

se pot procură mai iute prin

COLOMAN NEMES

Nr. 185 (2-1).

Librărie și papetărie — Lugoj.

Asortiment bogat de opuri pedagogice și alte opere de știință

A sosit!

A sosit!

A sosit!

Mare asortiment în

Costume de domni, băieți și copii

1905. Novități 1905

pentru toamnă și iarnă.

TOTUL LUCRAT CA DUPĂ MĂSURĂ

Prăvălia de costume

Prețuri foarte eftine.

— Serviciu solid.

KLEIN MIKSA — Lugoj,

Strada Széchenyi Nr 3.

Nr. 181 (3-3)